kirjaline pärandus — 33 folio ja 64 in quarto köidet — sattus pärast autori surma mitmesse kätte ja läks laiali. Osa sellest leidub praegu Riia Aj. ja Muins. S.-i kogude hulgas (näit. ka G.-i kirjavahetus), osa Peterburi avalikus raamatukogus ja mujal. G.-i käsikirjalistest töödest on tähtsamad: 1) »Geschichte des Livländischen Adels«, 8 Bde Fol. u. gesammelte Belege dazu 12 Bde; 2) Dörpatische Nebenstunden, zu besserem Verstande der Gesetze dieser Stadt aus dem Archiv entwickelt u. ausgearbeitet«, 7 Bde; 3) Chronologisches Verzeichnis Liv- u. Curländischer Gesetze, Gnadenbriefe u. Urkunden«; 4) *Collectanea historico-iuridica, inprimis livonica*, 15 köidet.

Gadebusch, L. B. I; Allg. D. B. VIII (R. Hausmanni artikkel); Recke-Napiersky II; SB GEG 1869 ja 1912—20 (E. Winkelmanni ja F. v. Keussleri art.); G. B[erkholz], F. K. G. in der Reichsversammlung zu Moskau, (B. M. 1862); И. Змигродскій, Городъ Юрьевъ Лифл. губ. и Высочайшій Манифестъ 14. дек. 1766 г. (Сборникъ Учено-Литерат. Общ. при Императ. Юрьевскомъ Унив., XII, XIII, XIV). *P. T.*

GAILIT, August, kirjanik, sünd. 9. I 1891 ukj.; teotsenud ajakirjanikuna Lätis ja Eestis, m. s. »Tall. Teataja« ja »Post.« toimetuses; hilisemal ajal töötanud peaasjalikult ilukirjanduslikul alal; elanud mõned aa. välismail (Saksas, Itaalias ja Prantsusmaal). Avaldanud töid »Siuru« albumeis, kuuludes ühtlasi Siuru kirjanikkude ühingusse; peale selle ajakirjades »Ilo« ja »Looming«. Eriraamatuina avaldanud jutustused »Kui päike läheb looja« (1910) ja »August Gailiti surm« (1919), romaanid »Muinasmaa« (1918 ja 1920), ja »Purpurne surm« (1924), novellikogud »Saatana karussell« (1917), »Rändavad rüütlid« (1919) ja »Idioot« (1924) ning följetonide kogu »Klounid ja faunid« (1919). — G.-i toodang peegeldab muretut boheemi meeleolu; tal pole mingit kindlamat filosoofilist või sotsiaalset põhitooni ja tundealalgi käsitleb ta peaasjalikult ainult erootilisi vahekordi. See laad on valitsenud kõigis tema töödes, alates juba esimese jutustusega »Kui päike läheb looja«. Täiele arenemisele jõudis see aga Siuru-ajajärgul, mil ilmusid G.-i tüübilisemad novellikogud »Saatana karussell« ja »Rändavad rüütlid«. Nende novellide, samuti kui tema hilisemategi tööde ained on harilikult mingist jõhkralt-fantastilisest maailmast; nad on täis küünilist sarkasmi ja rõvedat ülemeelikust; kuid nende sündmustiku loogika on tihti meelevaldne ning hinge-eluliselt vähepõhjendatud, samuti kui nad kannatavad fraasilise ülilopsakuse all. Ometi on G. annud ses laadis mõned kirjanduslikult kaaluvad novellid, nõnda »Rändavad rüütlid« (samanimelises kogus), paradoksaalne »August Gailiti surm« või »Laatsarus« ja »Pärlite püüdja« (ilm. »Loomingus« 1924—25). Samuti on tema boheemiromaan »Muinasmaa« hearütmiline, hoogus ja tooniltki maitstav, kuna teine romaan, »Purpurne surm«, kannatab vängelt-erootilise aine ning stiililise kordumise pahe all. Üldse tundub G.-i toodangus, kus domineerib ainult paar motiivi, kordumist nii ainetes kui stiilis. Igatahes on tema laad, mis oli Eestis seni tundmatu, leidnud järelkäijaid, kuigi viimaseil pole olnud seda temperamenti ja fantaasiat, mis leidub algatajal enesel.

Erilise osa G.-i toodangust moodustavad tema följetonid ja pamfletid, milledest leidub valik kogus »Klounid ja faunid«. Neis väljendatud kirjanduslikud ja kunstilised hinnangud on enamasti juhuslikud ning ühekülgsed, kuid nende vooruseks on puht-ilukirjanduslik stiililopsakus ja vahel ka vaimukas paradoksaalsus. *F. T.*

GARDIE, de la, vt. **DE LA GARDIE.**

GEBHARDT, Franz Karl Eduard v., saksa maalija, sünd. 1. VI 1838. a. Järva-Jaani praosti pojana, õppis Tallinna toomkoolis, 1855.—58. a. Peterburi kunstide-akadeemias ning siis, peale pikemat reisi Hollandis, Belgias ja Tiroolis, Karlsruhe kunstikoolis L. Des Coudres'i ateljees. Asus 1860. a. Düsseldorfi, kus töötas pikemat aega Wilh. Sohni juhatusel, uurides viimase ergutusel Madalmaade ja Saksa vanu meistreid, kellede mõju all kujunes tema kunstnikuilme. 1874. a. kutsuti G. õpetajaks Düsseldorfi kunstideakadeemiasse ja nimetati järgmisel a. professoriks. Hiljemini valitud mitme Saksa ja Austria akadeemia auliikmeks. Suri 3. II 1925. a. — G.-i väljapaistev seisukoht saksa maalikunsti ajaloos oleneb tema uuest, protestantlikust, piibliainete käsitlusest, mis taotleb otsest siduvust reformatsiooniaja ümbruse ja vaimuga. Eesti maalikunsti arenemisele on G. avaldanud tunduvat mõju, kuna tema juures Düsseldorfi akadeemias on pikemat või lühemat aega õpetust ja juhatust saanud mitmed balti-saksa ja eesti maalijad, eeskätt R. J. v. z. Mühlen, T. Grenzstein, P. Raud ja A. Laipman (vt. neid), kelledele G., kes ise oma maalides meeleldi kujutas eesti tüüpe, koos realistliku kunstilise looduskäsitusega edasi andis huvi eesti ainete vastu. G.-i peateosed: »Jairuse tütre äratamine« (1864), »Kristus ristil« (1866, Tallinna Toompea kirikus), »Püha õhtusöömaaeg« (1870, Rahvusgal. Berliinis), »Kristus ristil« (1873, Hamburgi k.-m., lihtsustatud kordamine Narva Juhkentali kirikus, 1884), »Disputatsioon«